

การใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

ศิวพร ชาติประสพ¹

น้ำทิพย์ วิภาวิน²

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพงษ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามประสบการณ์การทำวิจัย และกลุ่มสาขาวิชา และ 3) ศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2560 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,021 คน โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามกลุ่มสาขาวิชา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 427 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า 1) อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒส่วนใหญ่มีการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัย ด้านแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในระดับมาก ได้แก่ Google Scholar และ เครื่องข่ายสังคมทางวิชาการ รองลงมาเป็นด้านรูปแบบสารสนเทศที่เป็นหนังสือหรือตำราด้านการวิจัย และวารสารอิเล็กทรอนิกส์ 2) เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามประสบการณ์การทำวิจัยและกลุ่มสาขาวิชา พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประสบการณ์ในการทำวิจัยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านรูปแบบสารสนเทศที่ได้รับไม่มีเนื้อหาฉบับเต็ม รองลงมาเป็นปัญหาด้านการเข้าถึงสารสนเทศคือการถูกจำกัดสิทธิการเข้าถึงฐานข้อมูลออนไลน์ที่ต้องบอกรับเป็นสมาชิก และรายงานการวิจัยเผยแพร่ในวงจำกัด

คำสำคัญ: การใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัย; การใช้สารสนเทศ; อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ

* บทความจากวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ นักศึกษาปริญญาโท แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อีเมล: siplucky@gmail.com

² รองศาสตราจารย์แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อีเมล: namtip.wip@stou.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ (ข้าราชการบำนาญ) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล: tadasak@swu.ac.th

วันที่รับบทความ 23 กรกฎาคม 2562

วันที่ตอบรับบทความ 29 สิงหาคม 2562

Information Use for Conducting Research by Faculty Members at Srinakharinwirot University*

Siwaporn Chatprasop¹

Namtip Wipawin²

Tadasak Wajiraprechapong³

Abstract

This survey research intended to 1) examine the information use for research engagement of Srinakharinwirot University faculty members, 2) to compare their information use for carrying out research, and 3) determine problems of their information use classified by their research experiences and academic subjects.

The study sample of 427 participants was selected through the stratified sampling method from 1021 faculty members in 2017. Questionnaires were used to collect data which were then analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA and Scheffe method.

The findings revealed that 1) most of the faculty members of Srinakharinwirot University used electronic information sources at the high level, such as, Google Scholar and academic social networks, followed by research books or textbooks and electronic journals. 2) In comparison of the research experiences of the faculty members divided by their research experiences and subject areas, no difference was reportedly found. When classified by their subject areas, their use of information for undertaking researches was statistically significantly different at .05. 3) In the matter of the information use problem, full texts could not be accessed by most of the faculty members, followed by inaccessibility to online copyrighted research papers due to limited circulation.

Keywords: Information Use; Faculty Members at Srinakharinwirot University; Information behavior

* This article is in partial fulfillment for the Information Science Program, Sukhothai Thammathirat Open University

¹ Graduate Student in Information Science Program, Sukhothai Thammathirat Open University

e-mail: siplucky@gmail.com

² Associate Professor Department in Information Science Program, Sukhothai Thammathirat Open University

e-mail: namtip.wip@stou.ac.th

³ Associate Professor (Retired government employee), Information Studies Program, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

e-mail: tadasak@swu.ac.th

Received: 23 July 2019

Accepted: 29 August 2019

บทนำ

มหาวิทยาลัยมีพันธกิจในการทำวิจัยตามยุทธศาสตร์นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อให้หน่วยงานและนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีจากงานวิจัย ทั้งการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเพื่อพัฒนางานประจำที่มีทั้งคุณภาพ ปริมาณและมุ่งเป้าสนองตอบต่อเป้าหมายและประเด็นเร่งด่วนตามยุทธศาสตร์ชาติ และภารกิจของหน่วยงาน (National Research Council of Thailand, 2018) การวิจัยจึงเป็นพันธกิจสำคัญ ประการหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาควบคู่ไปกับพันธกิจด้านการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตและการเผยแพร่บริการวิชาการสู่สังคม การวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการวิจัยเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยมหาวิทยาลัยจะนำองค์ความรู้นั้นมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนหรืออาจเผยแพร่ผลงานวิจัย (Taewcharoen & Janeaksorn, 2016) บทบาทด้านการวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยพื้นฐานต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่เป็นศาสตร์พื้นฐาน นักวิจัยหรืออาจารย์ส่วนใหญ่จะทำวิจัยที่เรียกว่า วิจัยพื้นฐาน (basic research) เพื่อวิจัยต่อยอดองค์ความรู้ของตนเอง และต่อยอดงานด้านวิชาการในสาขาที่ตนเองศึกษา มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิชาการจากมหาวิทยาลัยหนึ่งไปสู่อีกมหาวิทยาลัยหนึ่ง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีส่วนสำคัญในการผลิตบัณฑิตคุณภาพเพื่อรับใช้สังคมในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง นโยบายการบริหารงานในปัจจุบันยังคงให้การสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนา

นวัตกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมในมิติต่าง ๆ การส่งเสริมให้นิสิตมีองค์ความรู้ทางวิชาการและมีอัตลักษณ์ที่สอดคล้องกับบริบทและจริยธรรมของสังคม ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน รวมถึงความร่วมมือในระดับสากลและเครือข่ายทางวิชาการ (Santiwatanakul, 2018) โดย มี อ า จ า ร ย ์ มหาวิทยาลัยเป็นผู้ขับเคลื่อนสำคัญในกระบวนการสร้างบัณฑิตให้มีลักษณะพึงประสงค์ตามที่หลักสูตร ภาควิชา คณะวิชาและมหาวิทยาลัยกำหนด มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน การอบรมพัฒนาความรู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ภาระด้านการวิจัยนั้นต้องมีการผลิตงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ค้นคว้าในสาขาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง (Khaosithiwong, 2010) แนวโน้มของศักยภาพอาจารย์และงานวิจัยอนาคตของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพของอาจารย์ในด้านการเรียนการสอนและการวิจัย คือ จะต้องนำผลการวิจัยมาใช้เป็นฐานของการเรียนการสอน และการสร้างสรรค์ผลงานมากขึ้น ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนอาจมีการสอดแทรกการวิจัยตลอดเวลา กระแสการศึกษาจะไปสู่การสร้างสรรค์ หรือการผลิตนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

การศึกษาคำใช้สารสนเทศเพื่อทำการวิจัยจึงถือเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องมาจากความหลากหลายของรูปแบบสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศมีความแตกต่างกันไป ตลอดจนลักษณะส่วนตัวของผู้ใช้ที่แตกต่างกันเช่น เพศ อายุ อาชีพ กลุ่มสาขาวิชา และประสบการณ์ในการใช้สารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งบริบทของผู้ใช้ที่แตกต่างกันนี้ จะส่งผลต่อการใช้สารสนเทศเป็นอย่างมาก ประกอบกับ

ผู้ใช้สารสนเทศในยุคปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัล ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้รูปแบบทรัพยากรสารสนเทศเปลี่ยนแปลงไป มีการเผยแพร่สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ผู้ใช้สารสนเทศจึงต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้สารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมสารสนเทศ ดังนั้นความต้องการใช้สารสนเทศของบุคคลแต่ละกลุ่มจึงมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์มีความจำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย และติดตามผลความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้การใช้สารสนเทศในการทำวิจัยเปลี่ยนแปลงไปด้วย

การทำวิจัยจำเป็นต้องใช้สารสนเทศต่าง ๆ มากมายเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ ต้องมีการศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัยของผู้อื่นที่เคยทำมา เพื่อต่อยอดงานวิจัยของตนเองหรือสร้างงานวิจัยหรือนวัตกรรมชิ้นใหม่ หากไม่มีความรู้หรือสารสนเทศที่มีความถูกต้องหรือน่าเชื่อถือจะทำให้งานวิจัยไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำไปต่อยอดหรืออ้างอิงได้ ดังนั้นอาจารย์หรือนักวิจัยจึงต้องการสารสนเทศที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์และมีความทันสมัยและน่าเชื่อถือ สะดวกรวดเร็วในการเข้าถึง เพราะการทำวิจัยเวลาเป็นสิ่งสำคัญมาก หากไม่ทันเวลางานชิ้นนั้นถือว่าไม่มีประโยชน์หรือไม่สามารถนำไปใช้งานได้ อาจารย์จึงต้องการแหล่งบริการสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งแหล่งบุคคล เช่น ผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัยในเรื่องนั้น ๆ เพื่อนร่วมงาน บรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศ เป็นต้น แหล่งห้องสมุดของหน่วยงาน สถาบันการศึกษา ที่มีทรัพยากรที่จำเป็นในการทำวิจัยเช่น หนังสือ วารสาร เอกสารการประชุม เป็นต้น แหล่งสารสนเทศทาง

อินเทอร์เน็ต โดยการสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ สืบค้นสารสนเทศจากโปรแกรมค้นหา (Search Engines) เช่น Google Scholar เป็นต้น เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการในการทำวิจัยมากที่สุด

ดังนั้นเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงจำเป็นต้องศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในด้านการกำหนดและคัดเลือกหัวข้อการวิจัย รูปแบบสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ แหล่งเผยแพร่งานวิจัย พร้อมทั้งเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศตามประสบการณ์และกลุ่มสาขาวิชา และศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศในการทำวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาสารสนเทศที่เหมาะสมในการทำวิจัยของอาจารย์ และนำผลวิจัยมาวิเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดรูปแบบบริการในการทำวิจัยให้แก่อาจารย์ให้สอดคล้องกับการทำวิจัยตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามประสบการณ์การทำวิจัย และกลุ่มสาขาวิชา
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมุติฐานการวิจัย

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยต่างกันมีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน

2. อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

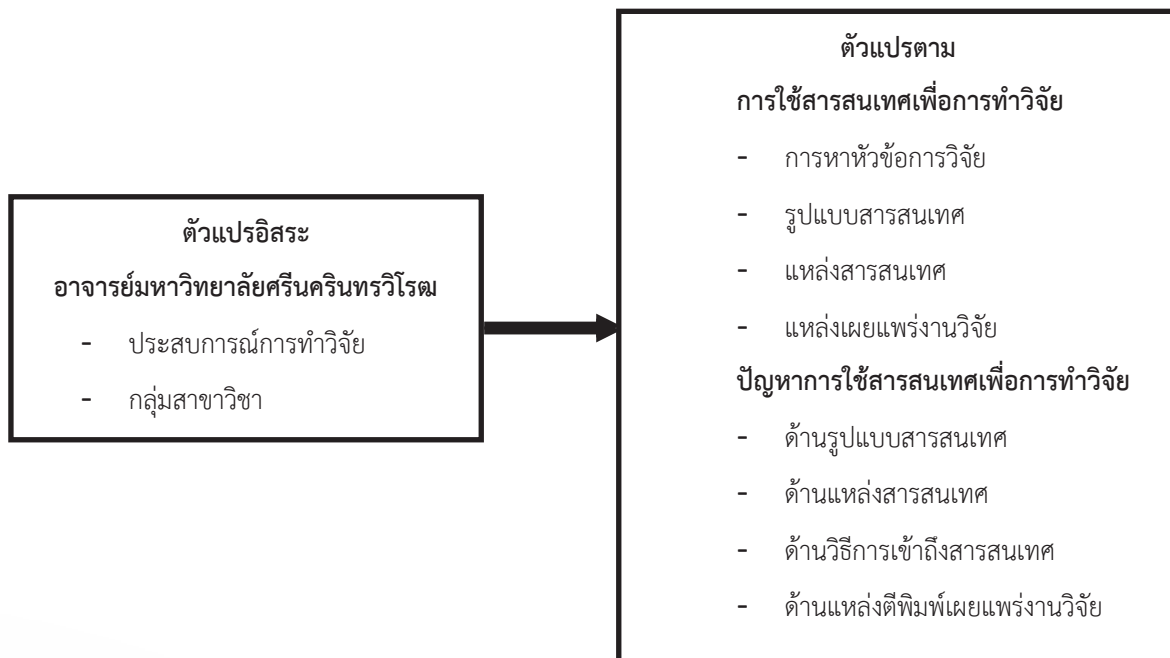
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2560 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อการใช้ และปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,021 คน ทำการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 217 คน และ อาจารย์กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 210 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 427 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของเครชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables)

กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่สร้างจากการศึกษาทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งไทย และต่างประเทศให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งเป็น 4 หัวข้อ คือ 1) การเลือกหัวข้อการวิจัย 2) ด้านรูปแบบสารสนเทศที่ใช้เพื่อการวิจัย 3) ด้านแหล่งสารสนเทศที่ใช้เพื่อการวิจัย 4) ด้านแหล่งเผยแพร่งานวิจัย และตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สารสนเทศของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาได้คะแนน 0.66 ขึ้นไป จากนั้นนำไปทดลองกับอาจารย์จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficients) ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) ได้ค่าความเชื่อมั่น .97 ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาสูงกว่า 0.75 ซึ่งถือเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพสูงสามารถนำไปเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศและปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้สารสนเทศ 2 กลุ่มระหว่างกลุ่มตัวอย่างของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีความเป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติ t-test โดยการยอมรับสมมติฐานการวิจัยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: ANOVA) และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. อาจารย์ในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.3) เป็นเพศชาย (ร้อยละ 35.7) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 37.2) รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมากกว่า 5-10 ปี (ร้อยละ 33.8) และมีประสบการณ์ในการทำวิจัยน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 29) ตามลำดับ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ (ร้อยละ 74.8) รองลงมา คือ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ร้อยละ 19) และ

มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ (ร้อยละ 6.2) ตามลำดับ มีจำนวนผลงานวิจัยและการเผยแพร่จำนวน 1-10 เรื่อง (ร้อยละ 88.6) รองลงมา คือ มีจำนวนผลงานวิจัยและการเผยแพร่จำนวน 11-20 (ร้อยละ 7.1) และมีจำนวนผลงานวิจัยและการเผยแพร่มากกว่า 20 เรื่อง (ร้อยละ 2.9) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้สถานที่ในการสืบค้นสารสนเทศจากที่ทำงาน (ร้อยละ 35.9) รองลงมาเป็นที่บ้าน/ที่พัก (ร้อยละ 34.7) และห้องสมุด (ร้อยละ 24.5) ตามลำดับ มีความถี่ในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 44.3) รองลงมาคือมีความถี่ในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยที่ไม่แน่นอน (ร้อยละ 30) และมีความถี่ในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยทุกวัน (ร้อยละ 22.4)

2. อาจารย์ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 64.3) เป็นเพศชาย (ร้อยละ 36.4) ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย 5-10 ปี (ร้อยละ 53) รองลงมามีประสบการณ์ในการทำวิจัยน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 24) และมีประสบการณ์ในการทำวิจัยมากกว่า 10 ปี (ร้อยละ 23) ตามลำดับ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ (ร้อยละ 70.5) รองลงมา คือ มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ร้อยละ 22.6) และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ (ร้อยละ 5.5) ตามลำดับ มีจำนวนผลงานวิจัยและการเผยแพร่จำนวน 1-10 เรื่อง (ร้อยละ 89.8) รองลงมาคือ มีจำนวนผลงานวิจัยและการเผยแพร่จำนวน 11-20 เรื่อง (ร้อยละ 6.5) และไม่มีจำนวนผลงานวิจัยและการเผยแพร่ (ร้อยละ 3.2) ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้สถานที่ในการสืบค้น

สารสนเทศจากที่ทำงาน (ร้อยละ 39.5) รองลงมาเป็นที่บ้าน/ที่พัก (ร้อยละ 31.3) และห้องสมุด (ร้อยละ 23.5) ตามลำดับ และมีความถี่ในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง (ร้อยละ 33.6) รองลงมาคือมีความถี่ในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยที่ไม่แน่นอน (ร้อยละ 32.3) และมีความถี่ในการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยทุกวัน (ร้อยละ 24.4)

3. อาจารย์มีการใช้สารสนเทศในการสำรวจหรือค้นหาหัวข้อการวิจัยโดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 โดยมีการสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์สูงสุด เช่น ฐานข้อมูล ScienceDirect, SAGE Knowledge, ClinicalKey, ProQuest Dissertations & Theses Global, Scopus มีค่าเฉลี่ย 4.05 รองลงมาคือ หนังสือ/ตำราและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และมีการใช้บริการแจ้งทรัพยากรใหม่ของฐานข้อมูลออนไลน์ (alert) น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27

4. อาจารย์มีการใช้สารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ในการทำวิจัย โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 โดยใช้วารสารสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.08 รองลงมาคือ หนังสือ/ตำราวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และมีการใช้หนังสือพิมพ์น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78

5. อาจารย์มีการใช้สารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการทำวิจัย โดยภาพรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.62 โดยใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-journal) เช่น Sage Journals, ScienceDirect eJournal, SpringerLink Journal สูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.50 รองลงมาคือ ฐานข้อมูลแบบเฉพาะสาขาวิชา เช่น ClinicalKey, Access Medicine, UpToDate,

Academic Search Complete มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และกฤตภาคข่าวออนไลน์ (IQ NewsClip) น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01

6. อาจารย์มีการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลเพื่อการวิจัย ประเภทแหล่งสารสนเทศบุคคล โดยรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมาคือ อาจารย์/นักวิจัยในมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และใช้บรรณารักษ์/นักสารสนเทศ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.32

7. อาจารย์มีการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลเพื่อการวิจัย ประเภทแหล่งบริการสารสนเทศ โดยภาพรวมในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.86 โดยใช้สำนักหอสมุดกลาง มศว./ห้องสมุดองค์กร/ห้องสมุดคณะแพทย์สูงสุด ค่าเฉลี่ย 3.21 รองลงมาคือ การประชุม/การสัมมนาวิชาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 และใช้หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวง กรม ฯลฯ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51

8. อาจารย์มีการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลเพื่อการวิจัย ประเภทแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 โดยใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engines) เช่น Google Scholar สูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.30 รองลงมาคือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ทางวิชาการ (Social Network) เช่น Academia, Research Gate มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และเว็บไซต์ (website) หน่วยงานต่าง ๆ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

9. อาจารย์มีการใช้แหล่งสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่งานวิจัย โดยรวมในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.06 โดยใช้วารสารในประเทศสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.61 รองลงมาคือ วารสารต่างประเทศ

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และใช้ฐานข้อมูลและคลังสารสนเทศสถาบัน (institutional repository) น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยต่างกันมีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน พบว่าผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำวิจัยในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยระหว่างอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และที่สังกัดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีความแตกต่างด้านการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยต่างกัน โดยอาจารย์ที่สังกัดสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยสูงกว่าอาจารย์ที่สังกัดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาที่ต่างกัน มีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลือกหัวข้อวิจัย ด้านรูปแบบสารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ โดยอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย สูงกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้ง 3 ด้าน

ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำการวิจัย

อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมี ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อทำวิจัย จำแนกเป็น รายด้าน ดังนี้

1. ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย ด้านรูปแบบสารสนเทศสื่อสิ่งพิมพ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสื่อสิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น รายงานการประชุม/การสัมมนา/การวิจัย ไม่มีเผยแพร่ทั่วไป หรือเผยแพร่ในวงจำกัดสูงสุด รองลงมา คือ จำนวนวารสารที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย ด้านรูปแบบสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาที่ต้องการมีเฉพาะบรรณานุกรมและบทความย่อสูงสุด รองลงมา คือ ฐานข้อมูลที่ต้องการไม่ครอบคลุมหัวข้อในการทำวิจัย

2. ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย ด้านแหล่งสารสนเทศในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ จึงไม่ได้รับความรู้ใหม่ ๆ อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ห้องสมุดไม่มีทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ

3. ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย ด้านวิธีเข้าถึงสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ทุกรายการอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ ถูกจำกัดสิทธิในการเข้าถึงเว็บไซต์/ฐานข้อมูลออนไลน์ เนื่องจากต้องบอกรับเป็นสมาชิก

4. ปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย ด้านการตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่ปัญหาการขาดการสนับสนุนส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูงสุด

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาวัตถุประสงค์ของการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสำรวจหรือค้นหาหัวข้อการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของวัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง โดยอาจารย์สำรวจหรือค้นหาหัวข้อการวิจัยจากการสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์สูงสุด เช่น ฐานข้อมูล ScienceDirect, SAGE Knowledge, ClinicalKey, ProQuest Dissertation & Theses Global, Scopus รองลงมาคือ หนังสือ/ตำราและวารสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และมีการใช้บริการแจ้งทรัพยากรใหม่ของฐานข้อมูลออนไลน์ (alert) น้อยที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Siamian, Firooz, Dehghan & Shahrabi (2013) ที่พบว่า อาจารย์ใช้สื่อสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลที่มหาวิทยาลัยบอกรับในการทำวิจัยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันห้องสมุดบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย ทำให้อาจารย์สามารถใช้วิธีสืบค้นหัวข้อในการทำวิจัยจากฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาการใช้สารสนเทศในการทำวิจัย ด้านรูปแบบสารสนเทศที่ใช้เพื่อการทำวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ในการทำวิจัย พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีการใช้วารสารสูงสุด รองลงมาคือ หนังสือ/ตำราวิชาการและมีการใช้หนังสือพิมพ์น้อยที่สุด ทั้งนี้

เนื่องมาจากวารสารเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ทันสมัย และให้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาทางวิชาการที่รวดเร็วและแม่นยำ จึงทำให้เป็นที่นิยมในการใช้ประโยชน์เพื่อทำวิจัยสูงสุด ส่วนระดับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการทำวิจัยสูงสุดได้แก่ การใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) เช่น Sage Journals, ScienceDirect eJournal, SpringerLink Journal เป็นต้น รองลงมาคือ เว็บไซต์ (website) และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) BOOKS24x7, Books@Ovid, eBook Collection เป็นต้นมีการใช้น้อยที่สุด สอดคล้องกับ Khan (2012) และ Nnadozie & Nnadozie (2008) พบว่า คณาจารย์และนักวิชาการวิจัย ใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ในการทำวิจัยมากที่สุด โดยคณาจารย์ใช้เพื่อติดตามงานวิจัยในสาขาวิชาของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดบอกรับฐานข้อมูลวารสารต่างประเทศของสำนักพิมพ์ที่ได้รับความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งมีวารสารที่บอกรับจำนวนมากในสาขาวิชาต่าง ๆ ทำให้สะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ อีกทั้งปัจจุบันโลกของอินเทอร์เน็ตมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าและวิจัยของคนทั่วไปรวมทั้งนักวิชาการ

3. ระดับการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ (Databases) มีการใช้ฐานข้อมูลแบบเฉพาะสาขาวิชา เช่น ScienceDirect, Sage Journals, ProQuest Dissertation & Theses Global มากที่สุด รองลงมาคือ ฐานข้อมูลแบบเฉพาะสาขาวิชา เช่น ClinicalKey, Access Medicine, UpToDate, Academic Search Complete และ กฤตภาคข่าวออนไลน์ (IQ NewsClip) มีการใช้น้อยที่สุด

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีการใช้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pogjanawanit (2012) Choonpueng & Patumchat (2009) และ Jandaeng (2009) พบว่ารูปแบบของสารสนเทศที่ใช้มากเป็นอันดับแรก คือ สื่อดิจิทัลประเภทอินเทอร์เน็ต โดยใช้ฐานข้อมูลจากต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nilngam (2003) Pethwong & Thuamsuk (2003) Charoenkitthanalap (2009) และ JitjaroenSamut (2004) โดยอาจารย์ส่วนใหญ่มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศคือตำรา/บทความวิจัยและวิทยานิพนธ์ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญมากในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อทำการวิจัย เนื่องจากมีความทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย ฐานข้อมูลที่รวบรวมงานวิจัยมีจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) ซึ่งมีฐานข้อมูลบทความวารสารเป็นที่ยอมรับเป็นจำนวนมากอาจารย์จึงมีความต้องการใช้และต้องการให้บอกรับมากที่สุด และสารสนเทศสำคัญรองลงมา คือ หนังสือ/ตำราวิชาการเพราะต้องใช้อ้างอิงทฤษฎีต่าง ๆ ไม่น้อยไปกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่นกัน

4. ผลการศึกษาการใช้สารสนเทศในการทำวิจัย ด้านแหล่งสารสนเทศที่ใช้เพื่อการวิจัย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อาจารย์ใช้แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด รองลงมา คือ แหล่งบริการสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศบุคคลตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีการใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลเพื่อการวิจัย โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในระดับสูงสุด รองลงมา

คือ อาจารย์/นักวิจัยในมหาวิทยาลัย และใช้บรรณารักษ์/นักสารสนเทศน้อยที่สุด การใช้แหล่งบริการสารสนเทศเพื่อการวิจัย มีการใช้สำนักหอสมุดกลาง มศว./ห้องสมุดองค์กร/ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ รองลงมา คือ งานประชุม/สัมมนาวิชาการ และใช้หน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวง กรม ฯลฯ น้อยที่สุด การใช้แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัยมีการใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engines) เช่น Google Scholar, Bing ในระดับสูงสุด รองลงมา คือ สังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น Academia, ResearchGate และ เว็บไซต์ (website) หน่วยงานต่าง ๆ ในระดับน้อยที่สุด สรุปผลการวิจัย พบว่า อาจารย์ใช้แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด เนื่องจากสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siamian, Firooz, Dehghan & Shahrabi (2013) Pogjanawanit (2015) Kriangkasem (2012) และ Nilngam (2003) ซึ่งพบว่าอาจารย์มีการใช้แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าแหล่งอื่น ๆ โดยใช้อินเทอร์เน็ต ผลวิจัยพบว่าบรรณารักษ์/นักสารสนเทศเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคลที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าบรรณารักษ์มีบทบาทในการนำเสนอสารสนเทศลดลง การใช้แหล่งบริการสารสนเทศเพื่อการวิจัยส่วนใหญ่แสวงหาสารสนเทศจากสำนักหอสมุดกลาง มศว./ห้องสมุดองค์กร/ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์สูงสุด เนื่องจากเป็นแหล่งบริการสารสนเทศที่เข้าถึงได้สะดวกที่สุด ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์ นิสิตและบุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และในปัจจุบันสำนักหอสมุดกลาง

มุ่งเน้นการจัดหาทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ด้วยคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงได้อย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ทำให้อาจารย์สามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศในการทำวิจัยได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

5. ผลการศึกษาการใช้สารสนเทศในการทำวิจัย ด้านแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีการใช้แหล่งสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยใช้บทความวารสารในประเทศสูงสุด รองลงมา คือ บทความวารสารต่างประเทศและใช้ฐานข้อมูลและคลังสารสนเทศสถาบัน (institutional repository) น้อยที่สุด สอดคล้องกับ Lookin (2011) พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีการนำเสนอผลงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปของบทความวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมี Thai Journal Online (ThaiJO) ทำหน้าที่สร้างระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย เพื่อเป็นแหล่งรวมวารสารวิชาการที่ผลิตในประเทศไทยทุกสาขาวิชา ทั้งสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (<https://www.tci-thaijo.org>) ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานรัฐหลายองค์กร ทำให้เกิดระบบการเผยแพร่บทความวิจัยที่มีมาตรฐานเป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจ จึงทำให้มีการใช้ประโยชน์กันอย่างแพร่หลาย

6. ผลการศึกษาปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการวิจัยแต่ละด้าน ดังนี้

1) **ปัญหาด้านสื่อสิ่งพิมพ์** พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านสื่อสิ่งพิมพ์บางประเภท

ได้แก่ รายงานการประชุม/การสัมมนา/การวิจัยไม่มีเผยแพร่ทั่วไปหรือเผยแพร่ในวงจำกัดสูงสุด รองลงมา คือ ปัญหาจำนวนวารสารที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยไม่เพียงพอ และมีปัญหาเรื่องวารสารมีเนื้อหาไม่ทันสมัยน้อยที่สุด สอดคล้องกับ Pogjanawanit (2015) Sriviro (2007) Kriangkasem (2012) พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาการใช้สารสนเทศด้านความพอเพียงและความทันสมัย เช่น มีทรัพยากรที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมถึงแหล่งข้อมูลที่ไม่ครอบคลุมสาขาวิชาที่เปิดสอน สอดคล้องกับ Bhatti (2009) ที่พบปัญหาว่าห้องสมุดไม่ได้บอกรับวารสารที่ต้องการและวารสารต่างประเทศไม่เพียงพอต่อการทำวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทรายงานการประชุม/สัมมนา เปลี่ยนรูปแบบเป็นสารสนเทศออนไลน์มากขึ้น แต่ข้อมูลดังกล่าวไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง จึงอาจทำให้ห้องสมุดไม่สามารถจัดหาบริการได้ ส่วนปัญหาเรื่องจำนวนวารสารก็เช่นเดียวกัน บทความวารสารได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นอิเล็กทรอนิกส์เกือบหมดแล้ว จึงต้องยกเลิกฉบับพิมพ์ไป

2) ปัญหาด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีปัญหาเรื่องเนื้อหาที่ต้องการมีเฉพาะบรรณานุกรมและบทความสูงสุด รองลงมา คือ ฐานข้อมูลที่ต้องการไม่ครอบคลุมหัวข้อในการทำวิจัย และมีปัญหาเรื่องฐานข้อมูลแต่ละฐานมีวิธีการใช้ที่แตกต่างกันน้อยที่สุด ประเด็นนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของฐานข้อมูลที่บอกรับ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลฉบับเต็มได้ นอกจากนี้ด้วยงบประมาณที่จำกัดทำให้ห้องสมุดจำเป็นต้องบอกรับฐานข้อมูลที่ครอบคลุมกลุ่มสาขาวิชาแบบกว้าง ๆ โดยไม่

สามารถบอกรับฐานข้อมูลเฉพาะด้านได้ครอบคลุมทุกหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอน

3) ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ จากผลการวิจัยภาพรวม อาจารย์มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ จึงไม่ได้รับความรู้ใหม่ ๆ สูงสุด รองลงมา คือ หน่วยงานไม่สนับสนุนให้เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ และมีปัญหาเรื่องไม่ทราบแหล่งสารสนเทศในการทำวิจัยน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาจารย์ได้รับการงานด้านการเรียนการสอนเต็มเวลา นอกจากนั้น อาจมีปัญหาเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการเข้าร่วมอบรมสัมมนาทางวิชาการของอาจารย์ในแต่ละหลักสูตร ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการเพื่อให้ได้รับความรู้ใหม่ ๆ ได้

4) ปัญหาด้านวิธีเข้าถึงสารสนเทศ จากผลการวิจัยภาพรวม อาจารย์มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาเรื่องไม่สามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ทุกรายการเป็นปัญหาสูงสุด สอดคล้องกับ Apisupachok (2010) และ Siamian, Firooz, Dehghan & Shahrabi (2013) การสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์บางฐาน ไม่สามารถเชื่อมโยงเอกสารฉบับเต็มได้ รองลงมา คือ ห้องสมุดไม่มีทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ และมีปัญหาเรื่องไม่สามารถค้นหาหนังสือ/วารสารที่ต้องการได้ เนื่องจากการจัดเรียงบนชั้นผิดที่ (ในกรณีที่ค้นหาสารสนเทศจากห้องสมุด) มีปัญหาน้อยที่สุด อาจเนื่องมาจากว่าฐานข้อมูลบางรายการไม่อนุญาตให้เข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ เนื่องจากห้องสมุดไม่ได้บอกรับเป็นสมาชิกโดยตรง นอกจากนี้ อาจารย์ที่ทำงานวิจัยเฉพาะเรื่อง อาจใช้ข้อมูลเพียงครั้งเดียว ห้องสมุดจึงไม่อาจ

จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่สนองความต้องการ เป็นรายบุคคลได้

5) ปัญหาด้านการตีพิมพ์เผยแพร่ งานวิจัย มีปัญหาเรื่องขาดการสนับสนุน ส่งเสริม การเผยแพร่ผลงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยสูงสุด และมีปัญหาเรื่องไม่ทราบแหล่งเผยแพร่ งานวิจัย น้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่จำกัด ของหน่วยงานในการสนับสนุนการเผยแพร่ งานวิจัย โดยหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ชื่อ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย ทำ หน้าที่หลักในการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัย โดยเฉพาะ แต่ห้องสมุดทำหน้าที่ส่งเสริมการใช้ เครื่องมือในการทำวิจัย

ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ เพื่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ

สมมุติฐานวิจัยข้อ 1 อาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย ต่างกันมีการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าประสบการณ์ในการทำวิจัย ในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานวิจัยข้อ 2 อาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีสังกัดสาขาวิชาที่ต่างกันมีการ ใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน โดย อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสังกัด สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ใช้ สารสนเทศ เพื่อการทำวิจัยสูงกว่าอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดสาขาวิชาที่ต่างกัน มีการ ใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยแตกต่างกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลือกหัวข้อวิจัย ด้านรูปแบบ สารสนเทศ และด้านแหล่งสารสนเทศ โดยอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดสาขา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มีการใช้สารสนเทศ เพื่อการทำวิจัยสูงกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่สังกัดสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าอาจารย์ในกลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ สุขภาพมีความคุ้นชินกับการค้นหาสารสนเทศผ่าน ทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ Search Engines, social media กันอย่างแพร่หลาย เพราะจำเป็นต้อง ติดตามความเคลื่อนไหวก้าวหน้าของวิทยาการ สมัยใหม่อยู่ตลอดเวลา จึงอาจทำให้มีการใช้ สารสนเทศของห้องสมุดน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่ม สาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ เนื่องจากศาสตร์ของสาขานี้ มีความเปลี่ยนแปลง น้อยกว่า ต้องอาศัยแหล่งสารสนเทศที่มีความ น่าเชื่อถือ เช่นแหล่งบริการห้องสมุดเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศเพื่อการทำวิจัย ด้านการหาหัวข้อการวิจัย

1. การทำวิจัย มีการสืบค้นจากฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ และเว็บไซต์ต่าง ๆ ปัญหาที่พบจากการใช้สารสนเทศเพื่อทำงานวิจัย คือ เอกสารที่ได้มีเฉพาะบทคัดย่อ แต่ไม่มีเอกสาร ฉบับเต็ม ทรัพยากรบางประเภทไม่มีในห้องสมุด ต้องไปหาจากที่อื่น (4 คน)
2. การสืบค้นสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุด ได้ข้อมูลมากเกินไป และไม่ตรงกับความต้องการ

ข้อมูลนั้นจะไม่มีประโยชน์ เนื่องจากต้องเสียเวลา ค้นหาข้อมูลใหม่ ทำให้การวิจัยบางเรื่องมีเวลา จำกัด ผู้วิจัยจึงมักประสบปัญหา คือต้องเสียเวลา มากในการค้นหาสารสนเทศที่ได้ต้องการ และ บางครั้งได้รับข้อมูลไม่ทันเวลา (2 คน)

ด้านรูปแบบสารสนเทศ

1. ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ไม่สามารถเข้าถึงได้ หรือมีราคาแพง และข้อมูลที่อาจารย์ต้องการเพื่อทำการวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยไม่ได้บอกรับเป็นสมาชิก (5 คน)

2. ควรบอกรับฐานข้อมูลออนไลน์ให้ ครอบคลุมการทำวิจัยมากกว่านี้ (10 คน)

3. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ใช้วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ มากกว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพราะวารสารอิเล็กทรอนิกส์มีข้อมูลเกี่ยวกับการ ทำวิจัยใหม่ ๆ ส่วนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เข้าใช้ยาก ส่วนใหญ่อ่านเป็น HTML หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์บางรายการ ผู้ใช้ไม่สามารถพิมพ์ (print) ข้อมูลได้ หรือไม่สามารถบันทึก (download) ข้อมูลได้ ไม่สะดวกอย่างยิ่งในการ ทำวิจัยและเนื้อหาไม่ครอบคลุมในการทำวิจัย (4 คน)

ด้านแหล่งสารสนเทศ

1. งานวิจัยสาขาเฉพาะทางมีแหล่งข้อมูล ภายในมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอกับความ ต้องการ บางครั้งต้องให้คนรู้จักที่อยู่หน่วยงานอื่นค้นหา งานวิจัยให้ (3 คน)

2. แหล่งข้อมูลของมหาวิทยาลัยมีมากมาย แต่ผู้ใช้ขาดความเข้าใจ และไม่สามารถเข้าถึงสื่อ

ต่าง ๆ ควรมีการแนะนำ เชิญชวน อบรม แต่ผู้ใช้ ไม่มีเวลามาเข้ารับการอบรม (4 คน)

3. ฐานข้อมูลของห้องสมุดส่วนใหญ่ เข้าใช้ฐานข้อมูลรายชื่อโดยตรงไม่ได้เข้าใช้จาก SWUDISCOVER (ระบบสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ ของห้องสมุด) เนื่องจากสืบค้นแล้ว ไม่พบข้อมูล ที่ ต้องการ แต่ไม่ได้เอกสารฉบับเต็มหรือโยงไปแหล่ง อื่น ๆ ซึ่งไม่มีเอกสารหรือข้อมูลที่ต้องการ เนื่องจาก ในการสืบค้น เมื่อค้นแล้วต้องการพบสารสนเทศที่ ต้องการโดยตรง (2 คน)

4. แหล่งสารสนเทศเพื่อการทำวิจัยใช้ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการค้นหาหนังสือ หรือบทความวารสารมาก ที่สุดเพราะห้องสมุดใกล้ที่ทำงาน แต่หนังสือใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับการทำวิจัยไม่ค่อยมี หนังสือเก่า เยอะมาก แต่ก็สามารถนำไปประกอบการทำวิจัย ได้ ห้องสมุดเป็นแหล่งบริการที่ดีแต่ทรัพยากรที่มี ยังไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการทำวิจัย (3 คน)

ด้านแหล่งเผยแพร่งานวิจัย ต้องการให้ ฐานวารสารออนไลน์ของต่างประเทศมากขึ้น เพื่อสามารถตีพิมพ์งานวิจัยในระดับนานาชาติ ได้มากขึ้น (2 คน)

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาการบริการสนับสนุน สารสนเทศเพื่อการทำวิจัยในมหาวิทยาลัยไทย โดย หน่วยงานสนับสนุนวิชาการ รวมถึงการพัฒนา ระบบสารสนเทศการวิจัยในมหาวิทยาลัยไทย

3.2.2 ควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทาง วิชาการที่เอื้อต่อการวิจัยในมหาวิทยาลัยไทย

References

- Apisupachok, W. (2010). The comparison of information seeking behavior of faculty members at Faculty of Sciences and Humanities Kasetsart University. *Manutsayasad Wichakan*, 17(2), 57-70. (In Thai).
- Bhatti, R. (2009). Information needs and information-seeking behavior of faculty members at the Islamia University of Bahawalpur. *Library Philosophy and Practice*, 314 (January), 1-10.
- Charoenkitthanalap, S. (2009). *State of use needs and problems in using information for teaching of faculty members Rajamangala University of Technology Suvamabhumi*. Phitsanulok: Naresuan University. (In Thai).
- Choonpueng, N. & Patumchat, S. (2009). *A study of library resources' usage condition and problem for research and academic papers by faculty and staff at King Mongkut's University of Technology North Bangkok*. Bangkok: King Mongkut's University of Technology North Bangkok. (In Thai).
- Jandaeng, P. (2009). Information need and use by faculty and students at Naresuan University. *Naresuan Phayao Journal*. 2(3): 175-184. (In Thai).
- Jitjaroensamut, P. (2004). *Information use by faculty members and graduate students of King Mongkut's Institute of Technology, North Bangkok*. (Master thesis in Information Science) Graduate School of King Mongkut's Institute of Technology, North Bangkok. Bangkok. (In Thai).
- Khan, A. M. (2012). *Use of information sources by faculty members, research scholars and students of the Faculty of Commerce, AMU, Aligarh: A Survey*. *Library Philosophy & Practice*, (July). 1-12.
- Khaosithiwong, P. (2017). *Faculty role and responsibility*. Retrieved August 22, 2017, from <http://www.sc.su.ac.th/knowledge/teacher.pdf>. (In Thai).
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Kriangkasem, N. (2012). *The usage and service study of Learning Resource Center of Rajabhat Chiangrai University*. Chiangrai: Rajabhat Chiangrai University. (In Thai).
- Lookin, A. (2011). *Conduct of research and use of information by lecturers at private universities*. (Master thesis in Library and Information Science). Graduate School Ramkhamhaeng University. Bangkok. (In Thai).
- National Research Council of Thailand. (2018). *National Research Policy and Strategy No. 9 (2017-2021)*. Retrieved August 15, 2018, from https://www.nrms.go.th/FileUpload/AttatchFile/News/25590804155842218_2432.pdf. (In Thai).
- Nilngam, W. (2003). *Information use by faculty in music*. (Master thesis in Library and Information Science) Graduate School Chulalongkorn University. Bangkok. (In Thai).
- Nnadozie, C. O., & Nnadozie, C. D. (2008). The information needs of faculty members in a Nigerian private university: A self-study. *Library Philosophy and Practice*, (July 2008), 1-11.

- Pethwong, W. & Thuamsuk, K. (2012). Information's usage behavior for research conduction and paper distribution by researcher at Rajamangala University of Technology. *Journal of Information Sciences*. 30(3): 29-50. (In Thai).
- Pogjanawanit, K. (2014). *Information use and information needs of lecturers for undergraduate teaching at Princess of Naradhiwas University* (Master thesis in Information Management) Graduate School Prince of Songkhla University. Pattani. (In Thai).
- Santiwatanakul, S. (2018). *Message from the president*. Retrieved 6 June 2018, from <https://www.swu.ac.th/message.php>. (In Thai).
- Siamian, H., Firooz, M. Y., Dehghan, Z., & Shahrabi, A. (2013). The use of information sources by Faculty Members of Babol University of Medical Sciences: A case study from Iran. *Acta Informatica Medica*, 21(3), 180-184.
- Sriviro, R. (2007). *Information needs and uses for teaching of lectures in the Faculty of Humanities and Social Sciences at Mahasarakham University* (Master thesis in Library and Information Science). Graduate School, Khon Kaen University, Khon Kaen. (In Thai).
- Taewcharoen, S. & Janeaksorn, N. (2016). Contributions of research university. *Journal of Educational Administration, Silpakorn University*, 1(2): 13-24. (In Thai).